

SZÉKELY-UDVARHELY

AZ UDVARHELYMEGYEI FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-AS KOSSUTH-PÁRT LAPJA

Megjelen hetenkint kétszer: vasárnap és oszöntörtökön.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

egész évre 10 K, félévre 5 K, negyedévre 2 K 50 fillér. Községek, papok, gazdasági egyleti tagok és községi előljárók egész évre 8 K, tanítók, községi és körjegyzők szintén egész évre 7 koronáért kapják.

Telefon

Egy példány 10 fillér.

Telefon

FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS LAPTULAJDONOS:

BETEGH PÁL

SZÉPIROD. FŐMUNKATÁRS: **FÜLEI SZÁNTÓ LAJOS**

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

Kossuth Lajos utca 31. szám, hova a kéziratok, hirdetések és előfizetések küldendők.

Apróhirdetések szavankint 4 fillér-, vastagabb betűvel 8 fillérért más hirdetések olcsó árszabás szerint. Nyílt-tér sora 1 K.

M. kir. postatakarékpénztári cheque-számla 10.489. szám.

Székelyföldi drágaság.

Öreg emberek mondják, hogy amióta meglátták ez árnyékvilágot, a maihoz fogható drágaság nem volt Székelyudvarhelyen. Igaz ugyan, hogy országsherte hangos a panasz e tekintetben, de ilyen horribilis drágaság, mint nálunk, még Budapesten sincs; ott is jóval könnyebb az élet a háztartás minden ágában. Ha drágább is a hus: hasonlíthatatlanul jobb; nekünk csak az alja marad mindennek. A nálunk mesésen drága fát, ott az olcsóbb közszen pótolja. A ruházati cikkekért felényi árt fizetnek, mint mi, ebben a jámbor városkában. A dolog immáron annyira veszélyes jelleget öltött, hogy aggodva nézünk a jövőbe s kérdjük: meddig tart ez így?

Világítsuk csak meg a helyzetet az igazság világánál.

Egy kg. marhahus ma nálunk 128 fillér. Ez mire a fazékba kerül, leszámítva a csontot s a hozzá nem tartozó, kutyának való részeket, kerek fél kilóra apad le. No most szegény aszszony! tálalj fel ebből 5—6 tagból álló családodnak. Többet vennél, de ha férjed tisztviselő, szerény fizetéséből nem telik. Ha iparos: annak is ezer gond, csupa küzdelem az élete. Hogy aztán a munkában kifáradt s legalább is az izes ebédre nagyon is rászolgált férjednek s éhes gyermekeidnek mi jut e falatka husból: annak csak a jó Isten a megmondhatója.

Nos hogyan állunk a többi élelmiszerekkel?

A gazdasszony, ha kimegy 4—5 koronával a piacra, míg máskor tele kosárral tért haza, most alig vesz valamit. A tojás drágább, mint Budapesten; több a tojásszedő, mint az eladó. Nagy a kereslet; kevés a kínálat. Az élelmiszerek szedőinek sovány kezű, épen azért jól uralkodó alakjai már a város végén kihúzzák kezéből a falusi aszszonyoknak az áruit. Ez extra muos kofákat aztán az intra muos kofák váltják fel. Így történhetik aztán meg, hogy a piacra menő tisztviselőné, vagy iparosné már a harmadik-negyedik kézből vásárolja meg méregdrágán szükségleteit. Ugy halljuk, hogy maga a „Magyar gazdák vásárcsarnok ellátó szövetkezete“ helybeli fiókja is küld ki ilyenfajta „szedőket“, főleg tojásáruban, szegény piacunkra; tehát visz, ahelyett, hogy holmi

krumpliféléknél egyebet hozna. Vigyen el innen krumplit, mert az van bőven s a helyett, hogy vinne, hozzon vaját, tojást s több afélét; mert nekünk ezekben itt nemcsak hogy fölöslegünk nincs, hanem a termelés szűkös volta miatt még szükségleteinket se képesek kielégíteni. Talán csak a nemes célu székely-akció nem nézi továbbra is tétlenül, hogy míg a székelységnek gazdaközönsege — latszólag — boldogul, addig hivatalnoki kara és iparos osztálya a tönk szélére jut. *Mi is székelyek vagyunk. A segítő kéz rajtunk is elfér.*

A tejszövetkezetek igen hasznosak. Ám a tejtermelés elégtelensége miatt a tejet (tehéntej s annak is a savója) 20—24-fen fizetjük, míg Budapesten 15 fillérért jut hozzá a közönség. Megint csak a jámborképu szedőké a hazafias érdem, hogy egy pár sovány csibéért 3—4 koronát kérnek, akik csak sátoros ünnepeken juthasson egy kis jó falathoz a városnak munkás és becsületes, mert reggeltől estig télen-nyáron dolgozó népe.

A székely-akciónak lelkes munkájához, szép sikereihez mi is szívből gratulálunk, ám emberi jogunkban áll azt kívánni s ha arra kerül a sor, követelni is, hogy előbb tanítsuk meg, vezessük be a székely gazdaközönseget az élelmiszerek nagyobb mérvű termelésébe s csak ha fölösleg lesz, akkor gondoljunk azoknak idegen helyeken való értékesítésére. Bizonyos az, hogy a gazdaközönség öröme nem a mi bánatunk. Azt azonban mi is elvárhatjuk, hogy a székelymentési munkálatokban gondoljanak ránk is, mert elvégre vegetáriánusoknak nem állhatunk be. Aztán egyiknek a felsegítése a másiknak romján se nem igazságos, se nem tartós.

A németnek van egy közmondása: „Leben und leben lassen“. Ebben a nemes érzésnek és gondolkodásnak, ha az valóra válna, igen nagy erejét és mértékét találnók fel.

Egy polgár.

A politikai helyzetről.

* **Andrássy Gyula** gróf Kassán beszámolót tartott. Beszéde elején a lefolyt válság történetével foglalkozott. Elmondotta, hogyan jött létre a megegyezés. A mostani helyzetet, mely a paktum alapján áll s amely ideiglenes állapotot, aszerint kell meg-

ítelni, hogy vajjon a nemzetet és koronát sikerülend-e a válság folyamata alatt egy álláspontra hozni. Ezt azonban csak a mai ideiglenes állapot lejárásakor lehet megtudni. Addig a céljuk az, hogy a mai helyzetet a nemzetre nézve minél hasznosabbá lehessen tenni és minél többet érthessenek el az országos és nemzeti érdekek megvalósításából... Türellemmel és a nemzeti kormány becsületes, őszinte politikájában való bizalommal kell tehát figyelemmel kísérnünk a történéndőket. Elernyedni, tétlenségben maradni és ölbetett kézzel várni azonban nem szabad. Minden oldalról jóindulatu munkálkodás segítse felépíteni az elenyészett jogokat, visszavarázsolni a nemzeti élet megfelelő folyamatát. Gyógyítsuk a gyógyítható sebeket. De ne kiméljük a gyökeres, néha talán fájdalmas operációtól sem. Mert csak ép testben lehet ép lélek. Takarítsuk meg nemzetünk testét a veszélyes, hovatovább mind nagyobb rothadást előidéző fekélyektől. Tiszta bort öntsünk a pohárba. Ne kísérletezzünk tovább a 67 es, közönséges politikával, hanem segítsük, ápoljuk a tiszta 48-as függetlenségi eszmék diadalhoz jutását. Megvalósítható az, csak tiszta szívből mindenkinek akarnia kell és egyenes, valódi magyar becsülettel kitartani mellette.

* **A király és a 48** közelednek egymáshoz. Ezt bizonyítja a 48 as honvédek kassai emlékszóbra előtt hivatalosan lefolyt katonai tisztelgés is, hol a király uniformisában tisztelegtek a 48-as hősök emlékének a honvédelmi miniszter, a honvédség és a közös hadsereg tisztjei. Eddig tulosztrákos alázatossággal, mestersegesen táplálták a kormányok azon tévhitet, hogy a dinasztikus érzéssel a szabadságharc kultuszát összeegyeztetni nem lehet. A nemzeti kormány említett eszelekedtével most ezernyi rágalmat és félreértést némitott el. Közlebb hozta a királyt a nemzet szívéhez és népszerűvé tette a hadsereget Most már mindenki láthatja, hogy tényleg új korszak virradt a magyarra. A korábbi kormányok meg sem kísérelték az ilyen és ehhez hasonló lépést, mert azt hitték, hogy ha valaki magyar miniszter, akkor annak feltétlenül Janus-arcuattal kell birnia. Ha itthon van: a magyart, ha Bécsbe hívják: a osztrák felét mutatja. Nem vagyunk tulságosan elragadtatva, bár jól esik lelkünknek a kassai esemény. De ebből is világosan megállapítható, hogy gerinces emberek állanak a kormányzat élén, akik becsületes, őszinte politikát akarnak a nemzet részére s abban a percben, midőn ezt nem gyakorolhatnák, mintsem Janus-arcot öltsenek diestelen multal bíró elődeik szégyenletes mintájára, inkább lemondának terhes és kétségtelenül kényes megbízatásukról. A kassai honvéd-szóbor előtt a király és a nemzet nyilvánosan összelelkeztek. Karöltve kell most már előre haladni a jövőben az ország és a trón megerősítésére. Ezt pedig csak őszinte és igaz 48-as függetlenségi politikával lehet elérni, amelynek zászlója alá minden jó érzésű magyar tartozik.

* **Tisza István**, a bihari nagy „kesergő“, balkezét felemelte Biharvármegye közgyűlésén és ütött. Mit üthetett volna mást, mint a magyar nemzetet. Pártfogásába vette az osztrák tőkét és a bécsi rongyokat. Ki is várna tőle mást? Hiszen a chlopii hadparancs, az ugrai levél, a híres zsebkeendő után ő csakugyan mást nem tehet, mint Bécsnek fölkinálkozik — hóhérrak. Amíg Tisza Pisták lesznek ebben a szerencsétlen kezek útján elcsigázott, tönk szélére juttatott hazában, addig Bécsből kevés jót remélhetünk.

Erdő-panamák.

Hazugságok és rágalmak.

Papolecz, 1906 szept. 20.

Tekintetes Szerkesztő Ur!

A **darabont kormány** egyik kitartott lapja a **«Budapesti Napló»** 1906. évi szeptember hó 16-án megjelent 255. számában **«Groedel — Polónyi — Seboss»** címmel állította szerint **«újabb feléplezéseket»** talál fel olvasó közönségének, a melyekkel nem csak a tényállást ferdíti el, hazudoz és rágalmaz, de célzatos-sággal az igazság-szolgáltatást akarja befolyásolni és a Diósi Ig. fia Lajos cég által elkövetett erdő-panamát és a hatóság felre vezetésével és szerződés szegéssel épített iparvasut ügyében a közvéleményt megnyerni, — hogy azáltal utját vágja ama körülménynek, a mely készül ellene és a **«parlamenti vizsgáló bizottság»** kiküldésének kérésében fog nyilvánulni.

A papolczi közbélyek arányosítása és az iparvasut ügyében Groedelek épen semmit sem tettek a székely nép ellen, annál kevésbé Polónyi és Seboss képviselő urak; hanem tett Diósi Ig. fia Lajos fake-reskedő cég, tett Dr Bodor Tivadar és társai urak, kik az itteni székely népet teljesen romlásba vezetve, tönkre tenni akarják.

Nem célunk személyekkel és azok viselt dolgaival foglalkozni, mert nem akarjuk utját vágni a kiküldendő parlamenti vizsgáló bizottság és az arányosítási ügyben eljáró felsőbb bíróságok ítékezésének — de tartozunk kijelentni, hogy a papolczi közbélyek arányosítási ügyénél kényesebb természetű ügy egész Magyarországon nem járt még a bíróság kezében; ugyszintén közbotrányt okozóbb eljárással és egy egész vidék tönkre tételével még iparvasutat nem építettek, mint Diósi Ig. fia Lajos fakereskedő cég tette azt, ezen eljárást most hirlapi kacsákkal és hazugságokkal helyre-ütni nem lehet.

Az érdeklődőket utaljuk a hiva-

talos iratok betekintésére s arra, hogy mielőbb a parlamenti vizsgálatot kérő kerést úgy és oly alakban fogjuk beterjeszteni, hogy arról előre a közvélemény tájékozva legyen és képet alkothasson az új és legújabb leleplezéseket tartalmazó eljárásokról, a mely szétgyelven folytatja leendő a napisajtónak és tételről-tételre igazolni fogja, hogy minálunk sem Groedelek, sem Polónyi, sem Sebess semmi nemű részben közre nem működtek, a székely népet nem zsarolták, hanem tették azt egyes fakereskedő-cégek és pénzért mindenre kapható «Darabont kormány» alatti közigazgatási tisztviselők. A budapesti sajtót pedig felhívjuk, várja be a fejleményeket; elítélésekkel ne zavarja a közvéleményt, mert azzal a célnak nem használ, hanem árt s a tényt ismerők előtt megbízhatatlanná teszi magát, nem ismervén az itteni viszonyokat és az erdő-panamak tényleges szerzőit és azok galád ügyleteit; az a politika pedig nem érdemes, a melyet a szabadelvű-darabontok mellett zeng arra, hogy azzal a székely-kérdést össze kösse és a székely népet igazán tönkre tegye. Dixi.

A közbirtokosság.

A közigazgatási hatóság figyelme.

Az udvarhelyi unitárius egyház kör lelkészi köre e hó 19 én tartotta Ajtay János elnöklete alatt őszi rendes értekezleti gyűlését a homoródszentpáli lelkészi hivatalban, szép számú tagok jelenlétében. Elnök szép és lelkes megnyitóval köszönti a 25-ik gyűlésre összejött kartársakat, szemlét tartva az egyh. és társadalmi élet eseményei felett, továbbra is együttes munkára, kartársi szeretetre hívja fel a tagokat. A mult ülés jegyzőkönyvének hitelesítése után, Péter Sándor városfalvi felolvasása következett — mint a gyűlés főtárgya — „a lelkészi működésről”, melyben szerző a szorosán vett szószéki szolgálaton kívül a lelkész részére nagy és tágas mezőt jelöl ki a társadalmi életben és nemzetgazdasági teendőiben. Több érdekes hozzászólás után, ohajtás lön, hogy a felolvasás az unitárius Egyházban, Szövetkezésben napvilágot lasson. E felolvasást megelőzőleg, nem kevésbé fontos ügyet tárgyalt le az értekező. Ez a Kelemen Albert esperes és egyetem lelkészköri alelnök „Emlékeztetője a lelkészi teendőkről”. Ügyes, gondos összeállítás az egyh. törvényekből és főhatósági rendeletekből; kevés módosítás után elfogadtatt. Szintén fontos és a nép erkölcsi életére, gazdasági helyzetére mélyen kiható volt az alkoholizmus lehető megállítására, a vasárnapi munkaszünetek betartására, a korcsmai helyiségek vásár- és ünnepnapokon a délelőtti istentiszteletek kezdetétől fogva bezárása, a táncmultságok korlátozása, a téli fonókák eltörlése feletti vitatkozás és ezeknek megoldása feletti tárgyalás. A gyűlés ezekre nézve vezérparancsot is kapott Alsófehérvármegye főispánja rendeletében és Imreh József nagyenyedi főszolgabíró intézkedésében, mely nevezett lelkes és hivatalának magaslátán álló főszolgabíró üdvözlőni is határozta a gyűlés. Egyik tag előadásából lett világos, hogy az illető főbíró vasárnaponként kirándult községekbe, benézett a korcsmákba s lett onnan menekülés, majd a templomokba, iskolákba látogatott el — szóval argusi szemekkel kísérte, hogy az előjárások miként teljesítik a rendeleteket. Így kellene ez nálunk

is s éppen ezért egyhangú lön az ohajtás: vajha itt is ne csak papíron maradna az intézkedés, — holt malasztnak — hanem végre hajtatnák, mert az erkölcsi zűlés oly kirívó nálunk, hogy tovább ezt tétlenül nézni legalább is hazafiúi bűn. Ebben a gyűlés minden tagja egyet értett, ámde a lelkész alig tehet a szószéki feddésnél, jóakaratu dorgálásnál egyebet, mert ha beállit a korcsmába, figyelmezteti a korcsmai élet veszedelmére, a fonókák kártékony következményeire, a vasárnapi botrányos munkákra, azt a nyegle feleletet kapja: „menjen papolni a templomba, semmi közbe ezekhez”. Ámde az erélyes, hivatalának dekorumot szerző hatóság közegnek, — főszolgabírónak — kinek kezében a sujtó vésző, a hatalom, igen is van köze. Sőt kötelessége, vele nem beszélhetnek ily kihívóan. Hogy e fontos ügy mily égetően érdekli a papságot s hogy mily igazi lelkéből akart foglalkozni az orvos szereffel, bizonyítja, hogy küldöttség menesztése volt indítványozva egy főispánhoz, mint a homoródi járás szolgabírójához, azonban egyelőre az erre vonatkozó vármegyei szabályrendelet átannulmányozására küldetett ki bizottság Demeter D. és Ürmösi J. lelkészek személyében. kik a következő Karácsonfalván tartandó gyűlésen fognak referálni.

A jövő gyűlés szereplőinek megnevezése után, elnök bezárta a gyűlést, mely után közebed volt a lelkészi lakáson.

KÜLÖNFÉLEK.

Városi közgyűlés lesz holnap (hétfőn) d. u. 3 órakor kezdődőleg a városi tanácskozó termében. A tárgysorozat több igen fontos ügyet foglal magában s epen ezért ohajtandó, hogy a képviselőtestület tagjai tömegesebben érdeklődjenek a város dolgai iránt.

A székely akció és a drágaság. Lapunk mai számának első helyen „Egy polgár” aláírással közöljük azt a méltó feljajdulást, mely nálunk kiválóan aktuális Beszélgetést folytatunk azonban Marschalek Ferenc ural, a „Magyar Gazdák Vásárcsarnok Ellátó Szövetkezete” helybeli intézőjével, hogy mennyiben igaz azon állítás, melyet említett cikkünk is kifejezésre juttat? Marschalek urtól azt a felvilágosítást nyertük, hogy a Szövetkezet csak annyiban foglalkozik a tojáskereskedéssel, amennyiben a vármegyei fogyasztási szövetkezetek falun készpénz helyett a néptől tojást kell elfogadjanak s mivel azt másképp értékesíteni nem tudják, az így begyűlt mennyiséget küldötté föl eddig Budapestre. Ez azonban mai napig alig tett ki négy láda tojást. Most elhatározta, hogy valamelyik helybeli nyílt üzlettel bíró kereskedővel érintkezni fog és lehetővé teszi, hogy ezután is a városi fogyasztó közönség kellő mennyiségű tojáshoz jusson s mindenkor friss árut kapjon. Marschalek urnak szintén az a nézete, hogy Udvarhelyvármegyébe árukat csak hozni lehet, de innen elszállítandó való termék ritkán, vagy egyáltalán nem akad. Ezzel azonban a falusi asszonyokat 10 százalékos javadalmazással utnak indító ágenyek, akik egylovas fogatokkal végig házalják a községeket — mesterségesen felverik az árukat — nem törődnek. Bécsbe és Stuttgartba üzletszerűleg szállítják a tojást, meg a csirkét. Nem tekintve azt, hogy azzal a pár fillérrel mit e réven itt egyeseknél szétosztanak, az összeség megelhetését akadályozzák. Székelykeresztről, Héjjasfalváról, no meg Agyafalváról is Segesvárra viszik a tojást Auer száznak, aki immár a tojáskereskedés révén 3-4 darab emeletes házzal bír és vesztettül konkurrál. Az egész vármegyéből oda szállítják a tojást. Sövidékről és az udvarhelyi járásból pedig Marosvá-

sárhelyre hordják a zsidók. A népet kell felvilágosítani, hogy önmagának drágítja az élelmiszert, mert egyik áru drágítja a másikat is.

Októbernek elsején ez évben esendes lesz az utca. Nem kell berukolni. E helyett október 10-étől november 30-ikaig terjedő idő alatt soroznak. A tényleges szolgálat pedig folyó évi december 31 en veszi kezdetét, amikor majd «be kell rukolni».

A községi és felekezeti tanítók helyzetén nagyot lendített Apponyi Albert gróf közoktatásügyi miniszter. Fizetésük kiegészítése tárgyában körrendeletet adott ki, amelyben a nemzeti kormányhoz méltó és egyedül igazságos álláspontra helyezkedett. Kijelenti, hogy mivel a községi és hitvallásos tanítók a közmívelődés és nemzeti nevelés terén ugyanolyan fontos feladat betöltésére hivatva, mint az állami tanítók, tehát az állam igyekszik elosztalni a fizetésekben mutatkozó aránytalanságot s ott, ahol az iskolafenntartó község vagy felekezet megfelelő fizetést biztosítani nem tud, az állam kiptolja.

Boston és a Csárdás. Valóban elmondhatjuk, hogy emberemlékezet óta nem volt tánc, mely olyan rohamosan hódított volna tért magának tánctermeinkben, mint a Boston. Ez a lenge és bájos tánc meghódította a világot s ma már oda jutottunk vele, hogy a Boston tudása nélkül estélyekre senki se menjen, mert biztosan rosszul fog mulatni. Sőt ma már a Boston nem tudását urak, urleányok intelligenciájának rovására írják. És mégis vannak olyan percek, melyekben én, aki annyira imádom a Bostont, azt féltékenyen nézem és undorral fordulok el tőle. Mert mégis csak boszantó és elszomorító látvány az, hogy a míg „Kér” címen Németországban és Ausztriában ma is kifogástalan precizitással táncolják a Körmagyart, mi magyarok a még egyetlen megmaradt magyar táncunkra: a Csárdásra is Bostont táncolunk. Hát nem látja a mi magyar ifjuságunk, hogy ha ennek azonnali útját nem állja, ez az egy magyar táncunk sem lesz már hosszú életű. A Körmagyart, Társalgót, öt különböző mester által megirt Palotást, Vigadót, mindmennyi szép magyar táncunkat a legnagyobb erőfeszítéssel sem tudtuk táncrendeinkbe felvenni s most az egy Csárdásunkra is angolt és németet táncoljunk? Ezzel nem azt akarom mondani, hogy a Bostont ne táncoljuk, csak azt, hogy táncoljuk azt a saját zenéjére és ne csárdásra. Azért azzal a kéressel fordulok önökhöz t. táncokelő magyar ifjuság, hogy a menyinyben még nem késő, egyetlen megmaradt magyar táncunk megvédésében legyenek segítségemre. Hurrogjanak le minden olyan táncost, aki magyar zenére táncolja a Bostont. De ne csak azt tegyék, hanem magyar lelkükben arra is legyen elég bátorság, hogy az ellenkezőkkel is szembe szálljanak. Major József, okl. táncmester, a M. T. E. alelnöke.

Panamás pör. Az erdő-panama ügyében botrányos fordulat történt. Török Ferenc csikkarefalvi képviselő a vármegyei közgyűlésen 6000 koronát tett volt le, amellyel őt megakarták vesztegetni Ezért most Herzberg, a Grödel-cég csikkarmegyei ügynöke beperelte Török képviselőt, aki «kölcson» kapta a 6000 koronát. Úgy látszik — ezek az ártalmas fakukacok, immár mindent képesek megtenni. Nem írtoznak attól sem, hogy egy felszentelt papot — becsületet, lelkiismeretese cselekedteért törvény elé hurcoljanak. De vesztükre teszik, mert Török Ferenc a mily szeplőtlen tisztasággal kerül ki a tűzpróbából, a panamások epen oly mélyen sülyednek le a tisztességtelen üzérkedések mocsarában.

Unitárius istentisztelet. Ma szept. 23 án d. e. 10 órakor kezdődőleg a vármegyei háza disztermében unitárius

istentisztelet lesz s az őszi háláünnepep alkalmából az urvacsora is ki fog szolgálatni.

„National Bank A. zu Kronstadt”. Ezzel az ekes felirással szerepel Brassóban egy száz ujépület — a helységnevek törvényes megállapítása után. Jól megférnek együtt a darabont főispánna, aki a függetlenégi magyar harcoknak golyót és akasztófát szánt, mert úgy tanulta Tisza pártvezetőtől, Tisza és Fejerváry örökre szegényletes kormányától, melyeket hűgesen végig támogatott. Ideje lesz immár ezt az erdőpanama-részes alakot is kitessekelni a nemzeti kormány meghitt köréből. Nehogy azt higgye valaki, hogy az egész vonalon rendszerváltozás nincs. Andrassy Gyula gróf belügyminiszter ne keselkedjék az érthető felvilágosítással, mert — úgy látszik — örökös főispánságra tart igényt. Szekely György ur — Brassóban. Ezalatt meg — a tulságosan üdeltetett zöldszasz virtuskodás feketlenül tobzódik, a magyar nemzet keleti védő varából, a Székelyföldről pedig csoportosan vándorol a fajfentartó székelység, hogy az élelmes idegenek — ősi verrel megszentelt földjét merész betolakodással elfoglalják.

A Magyar Gazdaszövetségről. Ezen a címen ismertető füzet jelent meg, mely arra szolgál, hogy tájékoztassa azokat, akik a Gazdaszövetséget közelebből meg akarják ismerni s érdeklődnek afelől, hogy az mely irányban fejt ki hasznos tevékenységet és fennállása óta mily nagy és fontos szolgálatokat teljesített a köz javára. A Magyar Gazdaszövetség (Budapest, Üllői-ut 21) ingyen küldi meg a kis füzetet minden hozzáférőnek.

Özv. Mihálovits Béláné ének-és zongoratanítását megkezdte Petőfi utcai lakásán, hol tanítványokat elfogad.

A jóból nem árt meg a sok, példa rá az Első Alföldi Cognacgyár r. t. kecskeméti kitűnő barack-cremje.

EGYHÁZI ÉLET.

A róm. kath. templom belső javítás és belső díszítésére adakoztas. (II-ik közlemény). Kedves Istváné 137. sz. gyűjtőívén Herzeg Hohenlohe, Fábán József, Kedes István és neje 20—20 K. Tallyán Miklós lelkész, Rathansky Louisa Lovrana, Papp Lajos gépész 10—10 K, Heitz Vilmos, Dr Urbányi István, Strannik Karolina Zsigmondházi, özv. Scheffranek Juli Zsigmondházi 5—5 K, Grfin Strachowitz, N. N. 4—4 K, Szöllösi Samu 3 K, Vörös Kálmán, N. N. Olvashatlan, Ottó Maria, Hovoy Lajos Budapest, M. Vilmosné, Novák János, Csátó és Kun, Tallyán Gyula, Dr Demeter Lőrinc, Zakariás István 2—2 K, Schuller Mihály, Dr Rackóvi Samuel, Almási Lajos, Papp Gyula kalapos, Papp Miklós lakatos, Szabó Nándor, Solymossy, Benedek Ignác, Bálint Lajos, özv. Tallyán Józsefné I. özv. Tallyán Józsefné II, Szeles Bori, özv. Simóné, Kata, R. N. F. K. N. N. A. O. Irénke, N. N. Haney Augustia Zsigmondháza, Julion H. A. Segesvár, Lőrincz László, Piroksa Mihályné 1—1 K, Tibádne 60 fill. Kovács István, Looz Frigyes 40—40 fill. Jakocs János, Papp Jenő 30—30 fill. ifj. Papp Lajos, Papp Erzi, Papp Margit, Papp Andorka, N. N. 20—20 fill. Összesen 170 K. — Gáspár Józsefné 34. sz. gyűjtőívén Helybeli mézáros-társulat 40 K, Gáspár József 10 K, Pásztor István 3 K, Fernengel Gyula, Sükösd Miklósné, Ernst Györgyné, Székely Dénes, Rudnyák Péter, Balázi Lajosné, özv. Tallyán Antalné, Sándor Imre, Balutz Poldi 2—2 K, Szöcs Márton és neje Olasztelek, Valaki, Hermann Gyula, özv. Bodrogi Sándorné, Balázka Károly, Füle Dénesné, Balázi Ignác, Orbán József, Kállai Mózesné, Kállai Sándorné, Duka Andrásné, Tóth József kéményseprő, Hadnagy Lajos 1—1 K, N. N. Tóth Márton 50—50 fill. N. N. N. N. N. N. N. N. N. 40—40 fill. Jani János, N. N. 20—20 fill. Összesen 87 K. — Ifj. Péter Józsefné 86 sz. gyűjtőívén, Péter József és neje 20 K, Szállásy Péter Parajd 1 K, Székelykeresztúr s Barassóban 32 adakozótól 20 K 40 fill. Összesen 41 K 40 fill. — Özv. Ugron Lázárné 8. sz. gyűjtőívén özv. Ugron Lázárné 100 K. Összesen 398 K 40 fill. I. közlemény 527 K 39 fill. Összesen 925 K 79 fill. Fogadják a nemesszívű adakozók ez uton is hálás köszönetünket. Székelyudvarhely, 1906. szept. 20.

Gróf Mikes János Paschek Viktor, főesperes-plebános, bizottsági pénztárnok, bizottsági elnök.

Rokkant- és Nyugdij-Egyleti ügyek.

== **Tisztviselők és választmány.** A Magyarországi Munkások Rokkant és Nyugdij Egylete 138-ik fiókjának tisztviselői és választmánya Székelyudvarhelyt, a következők: Vednök: *Solymossy Endre*, elnök: *Betegh Pál*, alelnök: *Bartók István* és *Gyerkes Mihály*, jegyző: *Biró János*, *Mazinger László* és *Novák János*, pénztárnok: *Blájer Balázs*, ellenőr: *Biró István*, *Keszler János* és *Laiber De-nes*; választmányi tagok: *Benedek Géza*, *Csillag József*, *Duka A. drás*, *Hermann György*, *Jakabos György*, *Lőrinci Béla*, *Neményi Vince*, *Rápolti Károly*, ifj. *Szemerjay Károly*, *Tóth Márton*, *Zimny Ferenc*; pót tagok: ifj. *Asztalos Dániel*, *Farkas Endre*, *Szentes Árpád*, *Szűts Gergely*. — Az Egyesület iránt érdeklődőknek, szívesen szolal felvilágosítással, utbaigazítással az itt felsorolt tisztviselők és választmányi tagok bármelyike.

== **Beiratkozás.** A Magyarországi Munkások Rokkant- és Nyugdij-Egyletében Blájer Balázs fiók-köri pénztárnoknál beiratkozni még folyton lehet 1 K 20 fillér kedvezményes beiratási díj és 2—4 heti tagdíj lefizetése mellett. Aki most jelentkezik, azon előnyben részesül, hogy folyó évi január 1-ig visszamenőleg lehet tag. Később ezen kedvezményekről esleik, mert az alapszabályok szerinti beiratási díj 3 korona.

== **Tagdíjak befizetése** minden hónap első és harmadik vasárnapján d. u. kettőtől három óráig a községi népiskola helyiségében történik. Beszedésnél a pénztárnokon kívül egy ellenőr és jegyző lesz jelen.

== **Választmányi üléseket** a fiók-pénztár választmánya minden hónap első hétfőjén d. u. 5 órától kezdődőleg a polgári önképző-kör helyiségében tart. Erre az összes tisztviselőket és választmányi tagokat külön meghívás helyett ezuton kéri szíves megjelenésre az elnökség.

CSARNOK.

A székelyek reáltörténete 1562—1691-ig.

Irta: *Cannert János*, ford. *Balásy Dénes*. (65. folytatás.)

A fejedelm testőrségében, a két darabontok között, nem ritkán találunk székelyekkel, úgy a 16, mint a 17. században. Így 1587-ben egy a fejedelmi gárdában szolgáló lófó eladja a maga örökségét.¹⁴⁴ Egy másik 1590-ben cserevásárt csinál.¹⁴⁵ 1594-ben megint fordul elő egy fejedelmi darabont.¹⁴⁶ 1611-ben Báthori Gábor 24 háromszéki testőrt (praetorianos) nemesít, a jobbágyok és nem nemesek rendjéből a nemesekébe emeli és cimert adományoz nekik.¹⁴⁷ I. Rákóczi György 1642-ben két testőrt a jobbágyágból szintén a székely vörös darabontok rendjébe tesz át.¹⁴⁸

A két darabontok, mint fejedelmi zsoldosok, hópénzt kaptak a fejedelemtől és egyenruhát. Apafi Mihály 1666-ban eladományoz jobbágy-nak egy székely gárdistát, mert a hópénzzel és folszerelésével kétszer szőkött meg már tőle.¹⁴⁹ Az országgyűlés 1649-ben foglalkozik a székely két darabontokkal. A székely jobbágyoknak szabad volt, ha kedve tartotta, a fejedelm testőrségébe állni, így hangzik a határozat. És hozzá teszi, hogy annak otthon maradt felesége és gyermekei tartoznak azért végezni a szokásos munkát földesuraiknál; szabad a földesur-nak is a testőrkapitány beléegyezésével egy ily jobbágyot más alkal-mással kicserélni, viszont méltányos volna a fejedelemtől, hogy ha a gárdába nem rég fölvetett, a meny-nyiben az kérelmezi, abból elbocsá-tania.¹⁵⁰ 1657-ben a testőrök, a kik adómentesek voltak, olyan adó alá kerültek, mint a lófók.¹⁵¹ A gárda tiszték között is vannak székelyek.¹⁵²

réb András volt a gárdacsapat fő-parancsnoka és Balássy Ferenc a fejedelm főlovászmestere.¹⁵³

A gárda zsoldos sereg volt. Abban a szolgálat nem volt a székely nemzettel terhelő kötelesség, a meny-nyiben abba meghatározott részes arányt a székelység nem küldött, hanem az állt be oda, akit bevettek. S minthogy nem volt rossz fejedelmi kenyéren élni, találkoztak bő-ven vállalkozó székely testőrök.

Rendkívüli fontos feladata volt a székelyeknek az ország határainak védelmezése, kelet és délkelet felé; ők voltak a hivatott határőrök ebben az irányban. Szerepük e tekintetben oly jelentékeny volt, hogy sokan azt hitték: kiváltságolt határ-őröknek kell a székelyeket tekinteni. Igen természetes, hogy az ők dolga volt a keleti határ védelmezése; ezt a kötelezettséget már az a hely-zet róta rájuk, hogy az ország keleti határainak hosszában laktak. Dél és délkelet felé hasonló szere-pek voltak a szászok is az ők vá-raikkal. Ez a helyzet és feladat ab-ban leli magyarázatát, hogy oly ese-tekben, mikor a székelyek nyugat felé mentek hadjáratra, akkor II. Ulászló ex 1499¹⁵⁴ privilégiuma sze-rint legénységöknek csak 1 tizedét, délre a felét és kelet felé az összes fegyverfogatókat állították ki. Bi-zonyos, hogy ez az irányzat szigo-ruan nem lön megtartva az időben, mert a székelyek nyugat felé is nem ritkán fejenként keltek föl. Az is igaz másrészt, hogy maradt vissza mindig a pillanatnyi helyzethez, ele-gendő legénység. Voltak továbbá bizonyos környékek, a melyek kife-jezetten határőrzéssel voltak megbí-zva és kötelezve a határ védelme-zésére. Kászonszéket Zsigmond kir-ály éppen azért szakította el Csik-tól, hogy neki a határra vigyázást megkönnyítse. A kászoniakat az er-délyi fejedelmek a 16. század foly-tán igen gyakran fölmentik az in-surrectionális kötelességek alul, fő-képpen és kizárólag azért, hogy a legszorgosabban vigyázzanak a Mol-duva felé vivő utakra és helyi ös-vényekre és minden ellenséges moz-dulás felől hiralással legyenek. És Kászonnak tényleg sikerült ezen ürügy alatt megmentődni a generá-lis fölkelés terhétől. Rudolf alatt azonban nem ment a dolog és Kász-on is fölkel, miként ez 1604-ben egy királyi bizottság irásából kitet-szik. De hát a bizottság is megen-ged nekik annyit, hogy határőrvig-yázásra a mennyi szükséges, annyi embert otthon hagyassanak.¹⁵⁵ Báth-ori Gábor azután, tekintettel arra, hogy ebben az időben is a határ-széli szolgálat el nem mulasztható, kiváltságlevelet ad Kászonszéknek, miszerint a jövőben is, a mint a környüállások megkívánják, mente-sek legyenek a hadi szolgálatól, de annál sietősebben vigyázzák a hegyi utakat és ösvényeket, a miken ke-resztül az ellenség berontani szokott, az legyen a dolguk s ha valami elő-fordul, mindjárt a fejedelemnek, vagy a kinek illik, tudósítással és hir-adással legyenek.¹⁵⁶ De már a kö-vetkező évi országgyűlésen felszó-lalás történik, végzés is aztán, a miért néhány falu és pedig: Kász-on, Zág-on, Dánfalva, Madaras és néhány magán személy, a kik együtt 5—600 lovast és gyalogost tudnának kiállí-tani, kihuzzák magokat a hadi szol-gálat alul olyan ürügy alatt, hogy nekik néhány hegyi ösvényre vi-gyázni kell. — Tegyenek ők is hadi szolgálatot és a hegyi ösvé-nyek őrizetére állítsanak a széki tiszték a körülményekhez képest örök-et, vigyázókat.¹⁵⁷ Ebben a cikkely-ben nem csupán a kászoniakról van szó, hanem a Bodzaszoros közelében fekvő háromszéki Zág-onról és Fel-csikon a gyimesi szoros tájának fekvő Dánfalva és Madaras lakosai-ról is. Ebben az időben, úgy látszik, hajlandóság mutatkozott megszaba-dulni a hegyi ösvények őrzése fejé-ben, a tetteges katonai szolgálatól.

A kászoniakra nézve emez ország-gyűlési végzés hatályát azonban fel-függesztette Báthori Gábor, mert 1613-ban megerősíti újra a kász-oniaknak adott kedvezményét s azt Bethlen Gábor is helyben hagyja 1626-ban.¹⁵⁸ A határőrség állandó rendjének fejlődésére, azután is meg-maradt némi hajlandóság. 1670-ben is voltak pl. Csikban olyan határ-őrök, a kiket, mint a vashámorban dolgozókat, fölmentették a hadi kö-telezettségétől.¹⁵⁹ Olyan forma szerve-zettel bírtak ezek a határőrök, hogy élükön különös gondviselő k¹⁶⁰ állottak, a kik bíraskodási hatalmat is gyakoroltak. Az 1755-iki¹⁶¹ or-szágyűlés erre vonatkozó határo-zata a Kompilátákba¹⁶² fölvetetett, bizonyosság a mellett, hogy ez a ha-tárőri intézmény meg volt.

(Folyt. köv.)

BAROMFITENYÉSTÉS.

A nagyérdemű vármegyei barom-fitenyésztő közönséghez. Az „Első Székely Baromfitenyésztő Egyesü-let” folyó évi október hó 2-án (ked-den) a Vármegyei Gazdasági Egye-sület állat-kiállítása keretében dja-zással, állami és egyesületi bevásár-lással egybekötött baromfi kiállítást rendez, melyhez az egész vármegyei baromfitenyésztő és baromfi kedvelő közönség s első sorban a Baromfi-tenyésztő Egyesület tagjainak támo-gatását kérjük. A kiállítandó anyag mennyisége s általában az egész kiállítás felől való tájékozódhatas végett, — hogy a rendezőség e szer-int szervezkedhessék — azon tisz-teletteljes kéressel fordulunk a nagyérdemű közönséghez, hogy be-jelentéseiket a baromfiak megneve-zésével az Első Székely Baromfite-nyésztő Egyesület titkárahoz (Székely-udvarhely), mielőbb eljuttatni sze-veskedjenek. A kiállításra felhozható sárga és fehér Orpington, Leughon, Plimth, erdélyi kopasznyaku, kö-zönséges magyar tyúk és ezek ke-resztzése, továbbá pekingi kacsa és emdeni lud Van szerencsénk a baromfi kedvelő és vásárolni ohajtó közönség figyelmét és érdeklődését is egyben felhívni kiállításunkra és nagybecsű támogatását kéri a ren-dező bizottság.

KÖZGAZDASÁG.

Udvarhelyvárm. Gazdasági Egyesülettel.

320—1906. szám.

Hirdetmény.

Az október 2-án Székelyudvar-helyt rendezendő tenyészállat kiál-lítás díjai a nagymélt. m. kir. föld-mvelésügyi Miniszterium adományá-ból:

Borjas tehének részére: I. díj 60 K, II. díj 50 K, III. díj 40 K, IV. díj 30 K.

3 éves üszök részére: I. díj 45 K, II. díj 25 K, III. díj 20 K.

2 éves ünök részére: I. díj 40 K, II. díj 25 K, III. díj 15 K.

Nemes baromfiak részére: a nagy-mélt. m. kir. földmvelésügyi minisz-terium adományából Orpington és Langshanok részére 5, 4, 4, 3, 2, 2 K, emdeni ludak részére 5, 4, 4, 3, 2, 2 K, pekingi kacsa részére 4, 3, 2, 1 K. A baromfiak a baromfitenyésztő-egyesület által építendő külön ki-futókban állíthatnak ki; ezekre a bejelentések szept. 30-ig az egyesü-let titkáranál fogadtatnak el, míg a szarvasmarhák a kiállítás meg-nyitásáig jelentkezhetni.

Csak magyar erdélyi fajta szarvas-marhák díjaztatnak, melyekről köz-ségi eljárás által igazolandó, hogy félév óta a kiállító birtokában vannak.

A baromfiak bírálata d. e. fél 9 órakor, a szarvasmarháké d. e. 11-kor kezdődik.

A segesvári állattenyésztési fel-ügyelőség, nemes baromfi törzseket

fog vásárolni.

Székelyudvarhely, 1906. szept. 20.
Az elnökség.

302.—1906. sz.

Tenyészállat kiállítás.

Az udvarhelyvármegyei gazdasági egyesület f. évi október hó 2-ikán Székelyudvarhelyt a baromvásárté-ren tenyészállat kiállítást és dja-zást rendez, melyre a tenyésztők ezennel meghívotnak.

Kiállíthatók csikós-kancák, 3 és 2 éves kanca csikók, magy. erd. jellegű borjas tehének, 3 és 2 éves üszök, nemes baromfi törzsek.

A lovak díjazására 600 K, tehe-nek és üszök díjazására 350 K, baromfiakra 50 K all rendelkezésre.

A kiállítás díjmentes, bejelenté-sek szept. 30-ikáig az egyesület tit-kári hivatalánál eszközölendők.

Székelyudvarhely, 1906. szept. 5.
Az elnökség.

Hirdetmény.

Udvarhelyvármegye lótenyész-bi-zottságától közhírré tétetik, miszerint a nagyméltóságú m. kir. földmive-lésügyi miniszterium által adomá-nyozott jutalomdíjakkal folyó évi október hó 2-án délelőtt 10 órakor Székelyudvarhelyt a baromvásárté-ren előállítandó csikós kancák, 3 és 2 éves kanca csikók — a mennyi-ben a bírálóbizottság által tenyész-tésre alkalmasoknak találtatnak — jutalmaztatni fognak.

A csikós kancákra kitűzött díjak: 80, 60, 50, 40, 30, 20—20 K.

A 3 éves kanca-csikók díjai: 60, 40, 30, 25, 20, 10 K.

A 2 éves kanca csikók díjai: 40, 25, 20, 10 K.

A díjakra lókereskedők, nagybir-tokosok és nagybérlok kizárásával csak azon kisgazdák tarthatnak igényt, a kik községi előjárásagi bizonyítvánnyal igazolják, hogy a csikós-kanca 1 év óta tulajdonuk és a csikók saját tenyésztésük.

Kellő számu 3 és 2 éves kanca-csikók hiányában, kivételesen az igen jó 1 éves kanca-csikók is di-jaztatnak.

Nagybirtokosok és nagybérlok dicserő oklevéllel lesznek kiűntetve. Jelentkezhetni Székelyudvarhelyen Hlatky Miklós gazdasági egyleti tit-kár urnál október 2-án d. e. 9 óráig, azon tul a helyszínen.

Székelyudvarhely, 1906. szept. 12.

Daniel Lajos,

a lótenyész-bizottság elnöke.

— **Az első alföldi cognacgyár részvénytársaság és szeszfinomító-gyár Kecskeméten** budapesti központi irodájának (V. Méréleg-utca 11.) heti üzleti jelentése:

Mai zárlatárak Budapesten:

	Nagyban	Kicsinyben
Finomított szesz adózza . . .	142.50	147.—
Nyers szesz adózza . . .	141.—	144.—
Denaturált szesz . . .	35.—	39—40
Finom szesz adózatlanul . . .	43.50	47.—

A nyers szesz ára 36—36.50 ko-rona a termelő állomáson átvéve.

NYILT-TER.*

1906. B. 410—2. (Másolat.)

Ó Felsége a Király Nevében!

Az oklándi kir. járásbíróság, mint büntető bíróság becsületsértés vétsé-gével vádolt id. Balácsi József elleni bűnygyben a Dr. Balogh Sándor ügy-védjelölt által képviselt Kolombán Mózes magánvádló által emelt vád felett Oklándon 1906. évi augusztus 22-én Szász Ernő jegyzőkönyvvezető és terhelt személyes részvételével megtartott nyilvános tárgyalás alap-ján a vád és védelem meghallgatása után a következőleg

Itélt:

Id. Balácsi József vádlott, ki 48 éves, ev. ref. vallásu, olaszteleki la-

* E rovat alatt közölteként nem vállal felelősséget a szerk.

Gróf Roon-féle lábatlani Cementgyár állandó nagy raktára páratlan jó minőségű román és portland cementből zsákok és hordókból legolcsóbb árakban
Gyertyánffy J. fiai vasnagyszerkedésében Székelyudvarhelyen.

kos, földész, nős 12 gyerekkel, irni olvasni tud: bünösnek mondatik ki a Kolumbán Mózes sérelmére elkövetett s a btkv. 261. §-a szerint minősülő becsületsértés vétségében elkövetve az által, hogy f. év június 17-én megtartott közbirtokossági gyűlésen magánvádlóra vonatkozólag úgy nyilatkozott, hogy aki egy már meghozott jegyzőkönyvi határozatot meg akar semmisíteni, vagy huncfut vagy gazember, — miért is a btkv. 261. §-a alapján a 91. §. alkalmazásával az 1892. évi XXVII. t. cikk 3. §-ában jelzett célra 15 nap végrehajtás terhe mellett ezen bírósághoz fizetendő s behajthatatlanság esetén egy (1) napi foghazzal helyettesítendő tiz (10) korona pénzbüntetésre ítélik. Elrendeltetik továbbá, hogy az ítélet egész terjedelmében, indokaival együtt az elítélt költségén a Székelyudvarhelyt megjelölő „Székelyudvarhely” című lapban közreadassék.

Köteleztetik továbbá elítélt, 15 korona költség tanudiját 15 nap végrehajtás terhe mellett magánvádlónak megfizetni, valamint az ez után felmerülő büntetői költségeket is az 1890. évi LXIII. t. cikkben előírt végrehajtás terhe mellett a kir. kincstárnak megtéríteni.

Végül Dr. Hinléder Ernő ügyvéd képviselői díja 8 koronában állapítatik meg saját felével szemben.

Indokok:

Kolumbán Mózes magánvádló feljelentésében azt panaszkolta, hogy id. Balácsi József vádlott a folyó év június 17-én megtartott közbirtokossági gyűlésen reá vonatkozólag úgy nyilatkozott, hogy aki egy már meghozott jegyzőkönyvi határozatot meg akar semmisíteni, az vagy huncfut vagy gazember.

Vádlott beismerte, hogy a fentebb megjelölt kifejezéseket használta magánvádlóval szemben s védelméül azt hozza fel, hogy miután egy megelőző közbirtokossági gyűlésen éppen a magánvádló indítványa folytán hozták azon határozatot, melyet később megsemmisített, azaz miatti felhevülésében használta sértő megjegyzését.

Ezen cselekménye vádlottnak, minthogy a használt kifejezések a megaláztatás és lealacsonyítás jellegével bírnak, a becsületsértés vétségét állapítja meg, miért is beismerése alapján abban bünösnek volt kimondandó s tekintettel büntetlen előéletére, beismerésére és felhevült állapotára, mint tulnyomó enyhítő körülményekre, az ítéletben megjelölt büntetéssel volt fenytendő.

Az ítélet hírlapi közzétételének elrendelése a btkv. 277. §-án alapszik, míg a költségek megfizetésére a Bp. 480. a képviselői díj megtérítésére pedig szintén a Bp. 485. §-ai alapján kellett vádlottat kötelezni.

Kir. bíróság mint büntető bíróság. Oklánd, 1906. augusztus 22-én.

Gidófalvi Benedek s. k. kir. albiró.

Ezen ítélet az eredetivel szóról-szóra megegyező, igazolom.

Oklánd, 1906. évi szeptember 11.

Sándor István, kezelő.

Ezen ítélet jogerősségét igazolom. Oklánd, 1906. évi szeptember 11.

Gidófalvi, kir. albiró.

Kiadja: Betegh Pál és Tarsa újságkiadó intézete.

Eladó kocsik. Egy félváltós kocsit, jótállás mellett és egy új felolajos tengellyel, előnyös áron eladó David Gergely kocsimesternél Székelyudvarhelyt, Petőfi-utca 26. sz. alatt.

Nagyon nehéz

de nem teljesen lehetetlen oly szert találni, mely gyermekek részére épp oly megbízható és eredményes hatású, mint a gyógyszerkamajólajból alfoszorsavas mész és natron hozzáadásával készülő Scott-féle Emulsió; mert a Scott-féle Emulsió a fiatal szervezetbe új erőt vezet és átsegíti fejlődéssel kapcsolatos nehézségeken. A Scott-féle Emulsió egytíz jó ízű, könnyen emészthető és oly tiszta szer, hogy a legcsekélyebb zavarokat sem okozza és állandóan csak a legjobb sikerrel használható. A Scott-féle Emulsió sokkal jobb, mint a közönséges csukamájolaj.

A SCOTT-féle EMULSIÓ valódiságának jele a „hátán nagy csukahalat vivő halász” védjegy.

Ezen lapra való hivatkozással és 75 fillér levélbélyeg beküldésével ellenében mintával bérmentve szolgál:

Dr BUDAI EMIL

„Városi gyógyszerháza” BUDAPEST, IV., Váci-utca 34/50.

Egy eredeti üveg ára: 2 K 50 f. Kapható minden gyógyszerárban.

Főzöttcet gyári raktár! Legkiválóbb minőségű főzöttcet nagyban és kicsinyben Kossuth-utca 1. szám alatt (Dragomán üzlete mellett) kapható.

„Eredeti Singer” varrógépek a legkisebbtől a legnagyobbig, szabott ár mellett, készpénz vagy részletfizetésre, e megyében kizárólag csak Székelyudvarhelyt Kossuth-utca 16. sz. alatt levő „Eredeti Singer” cég képviselőjénél rendelhető meg, hol a részletfizetések is teljesítendők. Tehát sem kereskedők, sem más ügynökök valódi Singer-féle varrógépeket nem árusíthatnak.

Kiváló tisztelettel
Bokor András.

az „Eredeti Singer” cég megbízottja.

KOCSIK kiváló minőségben és olcsó árakon állandóan kaphatók: Albert Péter Kovács mesternél Székelyudvarhelyt. Használt kocsikat becsérel és kijavit.

Tüzifaeladás.

Székelyudvarhely város folyó évi szeptember 30-án délelőtt 9 órakor a „Zöldog” erdőben levő 150 négyszögöl tűzifát nyilvános árverésen, a helyszínen készpénz fizetés mellett elfogadni.

Székelyudvarhelyt, 1906. szept. 21.

Gotthárd, polgármester.

WEINER MÁTYÁS

DIVATÁRUHÁZA

BUDAPEST, VI., ANDRÁSSY-UT 3.

1906. évi őszi- és téli idény újdonságai magyar, francia és angol divat-kelmékből a legnagyobb választékban immár megérkeztek s azok megtekintésére van szerencsém a nagyérdemű közönséget ezennel tisztelettel meghívni.

Mosókelmék 18 kr.-tól 65 kr.-ig.

Gyapjuszövetek 38 kr.-tól 25 frt-ig.

Magy. gyártm. vízfoltmentes posztók.

Magy. gyártm. angol ízlésben tartott kockás és csíkos kelmék.

Magy. gyártm. mosószövetek stb. Nagy mintagyűjteményemet, mely a legjobb őszi- és téli szövetek nagy választékát tartalmazza, vidékre kiváratva ingyen és bérmentve küldöm. 20 K felüli megrendeléseket bérmentve küldök.

STOCK-COGNAC MEDICINAL

Kezesség mellett, tiszta borból párolt. Állandó vegyi ellenőrzés alatt.

GAMIS ÉS STOCK

pároló-telepe
 FIUME - BARCOLA.

Kapható minden jobb üzletben.

A „SZÉKELY UDVARHELY” hirdetése a leg eredményesebb.

KÉRJEN csak Saller és Kary féle

FIAM VÁSÁROLJ oly kereskedőknél, kik hirdetnek, mert ezek intelligensek és jól fogsz jární.

FRANKLIN.

TANKÖNYVEK, TANSZEPTEK
 kaphatók: BETEGH PÁL és TÁRSANÁL.

FREDIN

legjobb tisztoszer minden lábbelhez, fekete és sárga színben. Különösen ajánlható boxcalf, oscarina, chevreaux és lakcipőh. Bécs, XII. l.

BOR!

Fernengel Gyula székelyudvarhelyi bornagykereskedőnél

a legjobb minőségben, nagy választékban és legelőnyösebb árak mellett nagyban és kicsinyben kapható.

Thomassalakliszt

csillag védjegyű

a legjobb és legolcsóbb foszfor-savas műtrágya

minden kalászos, kapás és takarmánynövény (lóhere, lucerna stb.) részére, valamint szőlő, gyümölcsfa, kerti vetemény és ugar trágyázására is. Szíveskedjék a védjegyre, ólón-zárta és tartalom-jelzésre ügyelni!

KALMÁR VILMOS

Budapest, VI., Teréz-körút 3. sz.

a Thomasphosphatfabriken G. m. b. h. Berlin, vezérképviselője a magyar korona országainak területén.

Üzlet átvétel.

Alulírott tisztelettel tudatom a n. é. közönséggel, hogy Sterba Ödön jöhrü fűszerkereskedését vétel útján átvettem és azt ezentul saját nevem alatt folytatom.

Midőn ezt a körülményt a közönség szíves tudomására hozom, kijelentem, hogy fő törekvésem lesz a legkényesebb igényeket is úgy a szolid, pontos és előzékeny kiszolgálással, mint kiváló minőségű és olcsó áruimmal kiérdemelni.

Kérem a n. é. közönség elődöm iránt tanúsított szíves pártfogását részemre is fentartani és én ígérem, hogy azt minden tekintetben ki is fogom érdemelni.

Gyarmathy Ákos
 fűszerkereskedő.

Baross, Borszéki és Kászoni vizek!

Üzletáthelyezés!

Van szerencsém a nagyérdemű közönség szíves tudomására adni, hogy üzletemet áthelyeztem az alsó piacra, az újonnan épült

Frölichné-féle üzlethelyiségbe

hol egyszersmind nagyon szép raktárt rendeztem be mindennemű fűszerárakban, porcellán, üveg, gyermekjáték, diszműárak, függő, fali és asztali lámpákban.

Amidőn kérem a nagyérdemű közönség szíves pártfogását, ígérem, hogy igyekezni fogok minden esetben igen tisztelt vevőimet a legjobban és legolcsóbban kiszolgálni.

Teljes tisztelettel

SZENTPÉTERY GERGELY.

Államilag ólomzárolt lucerna és lóhere magvak. Valamint baltacin-, répa- és fűmagvak. Valódi erfurti konyha-, kerti- és virágmagvak a legjobb minőségben a legolcsóbb árakon.

Mindig friss fűszerárak!